

UUODEN 2027 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2028-2030 TALOUSSUUNNITELMAN LAADINTAOHJE

Yleistä

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa ja suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Investoinneista tehdään viisivuotissuunnitelma vuosille 2027-2031. Karkkilan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kaupunginhallitus ohjaa myös toiminnan ja talouden suunnittelua.

Talousarvion ja -suunnitelman tulee toteuttaa kuntastrategiaa. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2021 Rautainen kotikaupunki – Karkkilan kaupunkistrategian vuosille 2022-2025. Strategiaan kirjatut Karkkilan kaupungin muutosteemat kertovat kaupunkistrategian tärkeimmät alueet, joissa kaupungin on onnistuttava tulevaisuudessa. Jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen edellyttää, että kaupunkiorganisaationa toimimme asukaslähtöisesti ja tehokkaasti. Kehitämme palveluprosessiemme sujuvuutta, toimivaa ja tarkoituksenmukaista palveluverkkoa sekä kaupunkiorganisaation selkeyttä. Panostamme erityisesti kaupungin talouden tasapainoon ja riskien hallintaan. Vahvistamme toimintamme avoimuutta. Kiinteistöomaisuutemme tukee kaupungin ydintekemistä. Olemme turvallinen ja arvostettu työnantaja. Huolehdimme henkilöstömme hyvinvoinnista ja työyhteisömme hyvästä ilmapiiristä.

Karkkilan kaupunkistrategia on voimassa talousarvion laadintavaiheessa. Uutta strategiaa valmistellaan syksyn 2026 aikana ja sen sisältö tulee huomioida talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa. Uuden strategian painopisteet tulevat olemaan talouden, yhteistyön ja hyvän arjen sisällöissä.

Karkkilan kaupungin tilinpäätös 2025 oli 8 888 772,52 euroa alijäämäinen. Tilinpäätöksen jälkeen kaupungin taseeseen on muodostunut kattamisvelvollisuuden alaista edellisten tilikausien alijäämää yhteensä 3 856 333,44 euroa. Karkkilan talousarvio ja -suunnitelma tehdään viideksi vuodeksi huomioiden taloussuunnitelman valmistelu tasapainoon tai ylijäämäiseksi. Talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa tulee huomioida talouden tasapainottamisen toimenpiteet.

Laadintakehys talousarvio- ja -suunnitelmakaudelle 2027-2031:

Talousarvion ja -suunnitelman laadintakehys	Muutettu TA 2026	Ennuste 2026	Kehys 2027	Kehys 2028	Kehys 2029	Kehys 2030	Kehys 2031
Toimintakate	-22 120 571	-22 420 571	-21 141 397	-19 649 496	-18 595 303	-18 399 878	-18 399 878
Kaupunginhallitus	-2 741 405	-2 741 405	-2 618 042	-2 434 779	-2 300 866	-2 277 857	-2 277 857
Elinvoimalautakunta	-3 213 366	-3 313 366	-3 068 765	-2 853 951	-2 696 984	-2 670 014	-2 670 014
Sivistyslautakunta	-12 869 708	-12 869 708	-12 290 571	-11 430 231	-10 801 568	-10 693 553	-10 693 553
Kaupunkikehityslautakunta	-2 869 552	-3 069 552	-2 740 422	-2 548 593	-2 408 420	-2 384 336	-2 384 336
Ympäristölautakunta	-398 728	-398 728	-380 786	-354 131	-334 653	-331 307	-331 307
Tarkastuslautakunta	-27 811	-27 811	-27 811	-27 811	-27 811	-27 811	-27 811
Keskusvaalilautakunta	0	0	-15 000	0	-25 000	-15 000	-15 000
Verotulot	20 280 400	20 280 400	20 042 000	20 160 000	20 360 000	20 500 000	20 500 000
Valtionosuudet	7 217 188	6 840 513	5 803 675	6 142 000	6 143 000	6 214 000	6 183 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 553 500	-1 553 500	-1 600 000	-1 680 000	-1 680 000	-1 680 000	-1 680 000
VUOSIKATE	3 823 517	3 146 842	3 104 278	4 972 504	6 227 697	6 634 122	6 603 122
Poistot ja arvonalentumiset	-3 034 860	-3 034 860	-3 037 000	-3 150 000	-3 250 000	-3 250 000	-3 250 000
Satunnaiset kulut	0		0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	788 657	111 982	67 278	1 822 504	2 977 697	3 384 122	3 353 122

Talousarviovalmistelun ohjeet ja aikataulu

Toimielintasoinen talousarviokehys ohjaa lautakuntien sekä kaupunginhallituksen toimintamenojen enimmäismäärien ja toimintatuottojen vähimmäismäärien tasoa, toimielintojen kehysten ohjaava sitovuustaso on toimintakate. Toimielinten tehtävänä on laatia toimintakateen puitteissa ehdotuksensa talousarvioksi ja käsitellä talousarvioehdotuksensa ohjeessa annetun aikataulun mukaisesti. Toimielinten tulee suunnitella myös taloussuunnitelmavuodet 2028-2031. Keskusvaalilautakunnan ja kaupunginvaltuuston osalta talousarviot valmistellaan kaupunginhallituksen talousarvioesityksen yhteydessä.

Talousarvioesityksen tulee sisältää myös

- käyttötalousosan tekstit ja tunnusluvut
- strategiaan perustuvat mitattavat toiminnalliset tavoitteet
- olennaiset toimintaan ja talouteen kohdistuvat riskit ja epävarmuustekijät
- perustelut toimielimien investoinneille vuosille 2027-2031
- taloussuunnitelmat vuosille 2027-2031

Tavoitteiden määrittämisessä tulee kiinnittää huomio tavoitteiden laatuun, mitattavuuteen ja vaikuttavuuteen. Tavoitteiden tulee olla konkreettisia ja niille tulee määritellä yksiselitteiset arviointimenetelmät/mittarit. Tavoitteet tulee olla johdettu kaupungin strategiasta. Tavoitteiden toteutuminen raportoidaan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Talousarvio valmistellaan voimassa olevan hallinto-organisaation rakenteen ja kirjaussuunnitelman mukaisena. Talousarvion tulee olla realistinen siten, että esityksen mukaiset palvelut voidaan toteuttaa.

Talous- ja hallintopalveluissa valmistellaan talousarvioon koko kaupungin henkilöstöä koskeva osuus yhteistyössä toimialajohtajien kanssa. Talousarviossa huomioidaan myös sisäiset tulot ja sisäiset menot. Suunnitelmavuosien syöttäminen järjestelmään tehdään sen jälkeen, kun kaikkien toimielinten luvut vuodelta 2027 on budjetoitu valmiiksi.

Taloussasiantuntija ohjeistaa toimialoja tarvittaessa tarkemmin talousarvioesitysten teknisestä toteuttamisesta.

Investointien osalta menokehitys täsmennetään erikseen talousarvion laadintaprosessin yhteydessä.

Aikataulu

- Kaupunginhallitus antaa talousarvion ja -suunnitelman laadintakehyksen ja talousarvion laadintaohjeet sekä aikataulun kokouksessaan 17.8.2026
- Toimialajohtajat esittelevät talousarvioehdotukset kaupunginjohtajalle ennen lautakuntien päätöksentekoa
- Kaupunginhallituksen seminaari pidetään 7.9.2026
- Kaupunginvaltuuston seminaari pidetään 14.9.2026 klo 9.00-17.00
- Kaupunginhallituksen kokous 12.10. (Kokouksen aloitus klo 14.00)
- Kaupunginvaltuuston kokous 19.10., mahdollinen iltakoulu
- Kaupunginhallituksen seminaari 23.10.
- Lautakuntien talousarvioesitykset tulee olla tallennettuna Accuna-taloussuunnitteluun 31.10.2026 mennessä.
- Kaupunginhallitus tekee ehdotuksen veroprosenteista kaupunginvaltuustolle viimeistään 2.11.2026 kokouksessaan. (Kokouksen aloitus klo 14.00)
- Kaupunginvaltuuston seminaari pidetään 13.11.2026
- Kaupunginvaltuusto päättää veroprosenteista kokouksessaan 16.11.2026
- Kaupunginjohtajan talousarvioesitys kaupunginhallituksessa 23.11.2026 (ensimmäinen käsittely, kokouksen aloitus klo 14.00)
- Kaupunginjohtajan talousarvioesitys kaupunginhallituksessa 30.11.2026 (toinen käsittely, kokouksen aloitus klo 14.00), esitys kaupunginvaltuustolle
- Kaupunginvaltuusto vahvistaa vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028-2031 taloussuunnitelman 7.12.2026

Henkilöstökustannukset

Toimialajohtajien johdolla tarkastetaan vuoden 2027 henkilöstötiedot ja ne tulee toimittaa talous- ja hallintopalveluille talous- ja hallintosihteerin / HR-erityisasiantuntijan ohjeiden mukaan. Talous- ja hallintopalvelut työstävät tämän jälkeen henkilöstökustannuksia koskevat tiedot Accuna- taloussuunnitteluun. Kaikki henkilöstökuluja koskevat luvut budjetoidaan keskitetysti talous- ja hallintopalveluissa.

Toimialojen tulee tarkistaa tiedot taloussuunnittelussa ja varmistaa niiden oikeellisuus ja tarvittaessa olla henkilöstökustannuksiin liittyvissä korjaustarpeissa yhteydessä talous- ja hallintopalveluihin (talous- ja hallintosihteerin tai HR-erityisasiantuntijan). Toimialojen tulee tarkistaa myös lautakuntien kokouspalkkioiden euromääräarviot uuden palkkiosäännön mukaisiksi.

Henkilöstökustannuksissa huomioidaan kunta-alan sopimuskorotukset vuosien 2027 ja 2028 osalta sekä arvio suunnitelmavuosien sopimuskorotuksista. Sopimuskorotuksiin varataan 2,8 % korotus vuosittain. Korotus lisätään taloussuunnitteluun keskitetysti talous- ja hallintopalveluissa.

Sisäiset erät

Sisäisten erien osalta kaupunkikehityksen toimiala ja talous- ja hallintopalveluiden talousasiantuntija huolehtivat tietojen tallentamisesta. Sisäiset erät tallennetaan, kun kaupunginjohtaja on käynyt neuvottelut toimialajohtajien kanssa.

Investoinnit

Kaupungin talouskehityksen korjaaminen edellyttää investointitason alentamista. Investointien suunnitelman tulee olla maltillinen ja sen tulee olla vuositason alle kaksi miljoonaa euroa. Vain välittömien investointien toteuttaminen tulee olemaan mahdollista sekä talousarviovuonna että suunnitelmavuosina. Investoinnit on perusteltava ja niissä on huomioitava tavoite, jonka mukaisesti kunnan velkaantumiskehityksen suunta tulee olla laskeva. Investointikehitys tarkennetaan myöhemmin kaupunginhallituksessa.

Yli 10 000 euron hankintoja, jotka tuottavat kunnalle tuloa tai ovat palvelutuotannon käytössä useamman tilikauden ajan, pidetään investointeina. 10 000 euron hankintaraja perustuu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelmanmukaisista poistoista. Ohjeen mukaan kunta voi kirjata hyödykkeestä aiheutuneen menon tilikauden kuluksi, mikäli hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään 10 000 euroa (pienhankinta), eikä kirjaustavalla ole olennaista vaikutusta tilikauden tulokseen eikä taloudellisesta asemasta annettavaan kuvaan.

Irtaimien käyttöomaisuuden liittyvien investointien hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli 3 vuotta ja hankintahinta yli 10 000 euroa. Jos hyödyke koostuu useasta eri osasta, joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää hintarajan, niin sitä pidetään myös investointina. Tällaisia voi olla esimerkiksi kerralla hankittava hyödykeryhmä (mm. IT-laitteet) tai ensikertainen kalustaminen. Investointikohde ei kuitenkaan voi olla yhdistelmä useasta eri hyödykkeestä, jotka koskevat useita toimipisteitä.

Poikkeuksena kuitenkin tilanne, jossa hankittava kohde on selkeästi yksilöitävä hyödykeryhmä ja hyödykkeet hankitaan yhteisellä hankintapäätöksellä, joka kohdistuu useaan toimipisteeseen, joista yksi toimipiste on selvästi suurempi kuin muut.

Rakentamiseen ja kunnostukseen liittyvät investoinnit valmistellaan toimialoilla ja annetaan tiedoksi kaupunkikehitysjohdajalle ja toimitetaan tiedoksi myös konsernipalveluihin, talousasiantuntijalle. Investointihankkeissa on esitettävä perustelujen lisäksi myös niihin liittyvät valtionavustukset tai muut vastaavat tuet. Investointien tarveselvityksistä on käytävä ilmi investoinnin tarkoitus, tarve ja myös kuvaus siitä, tavoitellaanko investoinnilla palveluiden määrän lisäystä, palveluiden parantamista vai palveluiden tehostamista. Myös hankkeen kokonaiskustannus ja euromääräinen hyöty kirjataan hankkeen tietoihin. Kaupunkikehitysjohdaja vastaa siitä, että kaikki kaupungin investoinnit (myös muut kuin kaupunkikehitystoimialan) on kerätty ja tallennettu investointiosaan.

Lisätietoja: talousasiantuntija Visa Tarikka, talous- ja hallintosihteeri Eszti Ilic, HR-erityisasiantuntija Heli Huhtamäki ja talous- ja hallintojohtaja Jenny Saarela